

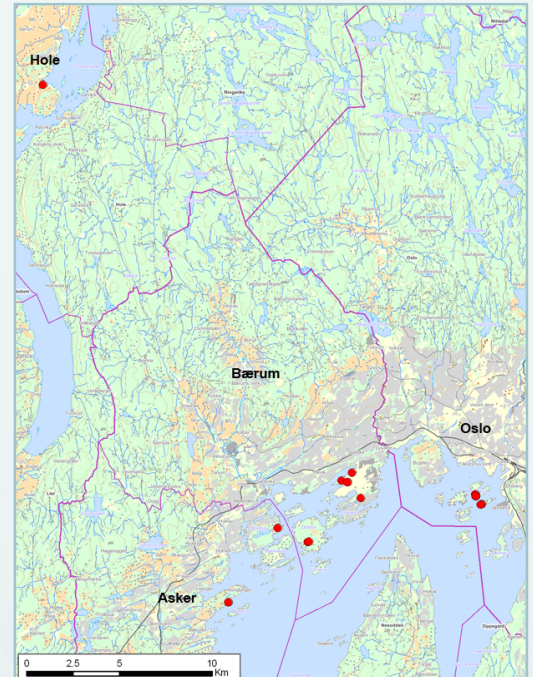

Dragehodeglansbille *Meligethes norvegicus*

Rødlistet art

Dragehodeglansbillen er en liten, svart til blåskinnende glansbille (ca 2,5 mm). Billen lever på planten dragehode hvor larven utvikler seg i blomsten. Den er så langt kun funnet i Oslo, Bærum, Asker og Hole i Norge. På verdensbasis eksisterer kun ett annet, usikkert funn fra Kaliningrad. Billens leveområder i indre Oslofjord er utsatt for sterkt press.

Status
Kategori sterkt truet (EN) på Norsk rødliste for arter 2010.

Røde prikker viser funn av dragehodeglansbille. Den er kun påvist i Oslo, Bærum, Asker og Hole.

faktaark

Kjennetegn

Dragehodeglansbillen (*Meligethes norvegicus* Easton, 1959) er 2,2-2,6 mm langoval, konveks, svart til blåskinnende med fin flattrykt behåring. Oversiden er punktert og ofte glatt skinnende mellom punktene med noe varierende ruhet. Framleggene har utstående tagger som er noe varierende i antall, men den første og siste taggen er størst. Billen er til dels vanskelig å skille fra andre nærstående arter, men de kan skilles sikkert ved genitalieundersøkelser.

Utbredelse

I Norge er dragehodeglansbillen kun funnet i Oslo, Asker og Bærum samt i Hole i Buskerud. De fleste lokalitetene er på øyer eller kystnære kalktørrenger helt innerst i Oslo-fjorden. Den er relativt lokal og ser ikke ut til å være jevnt fordelt på tilsynelatende gode lokaliteter innen kjerneområdet i indre Oslofjord. Det foreligger kun ett (usikkert) funn utenfor Norge, så utbredelse utenfor Norge må bekreftes. Den kan derfor foreløpig ansees som endemisk for Norge.

Biologi

Dragehodeglansbillen lever på planten dragehode (*Dracocephalum ruyschiana*), en planteart som har sin hovedutbredelse på kalktørrengene i indre Oslofjord, men som også kan finnes på tørre, varme lokaliteter i innlandet. De voksne billene kan observeres i overgangen mai-juni når dragehode er i tidlig blomstring. Hunnene av dragehodeglansbillen legger egg i knoppene på dragehode, hvor larven klekker og utvikler seg utover sommeren. Resten av livssyklusen til billen er dårlig kjent, men den overvintrer trolig som voksen eller puppe.

Bestandsstatus

Dragehodeglansbillen ble først funnet på Snarøya i Bærum kommune i 1926 og senere vitenskapelig beskrevet så sent som i 1959. Den var ikke dokumentert fra Asker og Oslo før år 2000. Dette, i tillegg til at den har en svært begrenset utbredelse og kort flygetid, gjør at den har vært lite studert og at kunnskapsmanglene derfor er store. Det har kun i de siste årene vært gjort forsøk på å kartlegge arten. Billen er høyst sannsynlig meget varmekjær siden den ikke følger planten innover i landet (med Hole som nordligste lokalitet). Det er derfor nærliggende å knytte artens bestandsutvikling opp mot vertsplantens bestandsutvikling på det sentrale Østlandet, som har vært negativ. På lokaliteten hvor dragehodeglansbillen finnes i dag er det et stort press og flere trusler mot artens eksistens. Dette er blant annet i form av arealendring, forurensing, trakk og slitasje fra mennesker og dyr (blant annet gress) og gjengroing (av blant annet fremmede arter som syrin, russesvalerot og rynkerose).

Referanser

Audisio P. A. 1993. Coleoptera Nitidulidae - Kateretidae. Fauna d'Italia. Edizioni Calderini, Bologna, 32: 971 pp.

Easton, A. 1959. A new Norwegian species of *Meligethes* Stephens (Col., Nitidulidae). Norsk Ent. Tidsskr. 11: 50–53.

Endrestøl, A., Gammelmo, Ø., Hansen, L.O., Lønnve, O.J., Olberg, S., Olsen, K.M. & Aarvik, L. 2007. Registrering og overvåking av utvalgte insektarter i Oslo kommune 2007 III. NHM-Rapport.

Kålås, J. A., Viken, Å., Henriksen, S. & Skjelseth, S. (red.). 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.

Lenker

Utkast til handlingsplan for dragehode og dragehodglansbille. www.dirnat.no/multimedia.ap?id=44394